
Tussenkomst van fractievoorzitter Carla Dejonghe Algemene beleidsverklaring van de regering, 18/10/2019

Beste collega's,

We hebben aandachtig geluisterd naar de beleidsverklaring. De inleidende quote uit Le Soir van 30 jaar geleden spreekt boekdelen. Voeg er de duurzaamheidsfactor aan toe en het had vandaag geschreven kunnen zijn: Brussel moet binnen het haar gegeven institutioneel kader een eigen fiscaal draagvlak bewaken, maar ook de stedelijke levenskwaliteit - in zeer ruime zin - waarborgen. Er zijn inderdaad heel wat uitdagingen bijgekomen en qua klimaatbeheer en armoedebestrijding zal er inderdaad door elk lid van deze regering een tandje bijgestoken moeten worden.

Voor al die uitdagingen heeft de regering ook goed begrepen dat er moet samengewerkt worden. Brussel is geen eiland.

Mijnheer de minister-president, het is zeer duidelijk wat u bedoelt wanneer u stelt dat het kader in meerdere opzichten beperkt is:

- een juridisch-institutionele **én** een budgettaire beperking.

Ik begrijp dat perspectief, maar we kunnen evengoed stellen dat Brussel een comparatief voordeel heeft op de twee andere gewesten:

In Brussel waren we er snel bij met onze regering. Snel voor een Gewest, dat wel, maar we zijn dan ook een stadsgewest.

En dit stadsgewest vormt een buitenkans voor deze regering.

- We hebben de volle bevoegdheden van een gewest...
- ... **en** we werken op de schaal van een grote stad. We kunnen een voorloper zijn.

Ik las een reactie van Olivier Willocx, directeur van BECI, op de Brusselse uitdagingen inzake economische en ecologische transitie. *"Je crois"* stelt hij, *"que le changement de modèle est peut-être plus simple en milieu urbain"*.

De stad als laboratorium. De hervormingen op vlak van huisvesting, mobiliteit, fiscaliteit, integratie... noem maar op... hebben op onze schaal weinig met grote ideologische debatten te maken, maar zijn meestal stedelijke experimenten. We hebben die flexibiliteit. Dat is onze buitenkans.

Neem nu de hele discussie over de afschaffing van de Vlaamse woonbonus die de Nederlandstalige media beheerste. Het debat in Vlaanderen heeft in ieder geval de sterkte van onze Brusselse hervorming in de kijker geplaatst.

In Brussel hebben we inderdaad die woonbonus vorige legislatuur al afgeschaft. Die was budgettair niet houdbaar. Maar we hebben die gecompenseerd.

Niet zomaar. Niet ideologisch.

We hebben gekozen voor een fiscaal alternatief dat een impuls geeft aan onze stedelijke ambities. Samengevat, door te kiezen voor een abattement hebben we gekozen voor een groot cash voordeel, in één keer, bij de aankoop van een eerste woning. 0 euro registratierechten op de eerste 175.000 euro bij aankoop.

Dat is een impuls om burgers te overhalen in Brussel, in de stad, te wonen en te kopen.

Dat is het voordeel dat we hebben om deze bevoegdheid te hebben op het niveau van een stad.

Het werken via een abattement heeft een extra groot effect op:

- **Alleenstaanden:** omdat het vast voordeel 21.000 euro korting bij een aankoop meer doorweegt op één inkomen dan op 2 inkomens.
- **De lagere inkomens:** ik denk aan de meer dan 800 Brusselaars die jaarlijks via het woningsfonds een lening aangaan voor de aankoop van een flatje, appartement of huis. Meer dan 80% voldoet aan de voorwaarden van de sociale huisvesting. Het is een impuls om van hen eigenaars te maken. We hebben er trouwens alle belang bij om zoveel mogelijk Brusselaars in staat te stellen om een eigen woning aan te schaffen.
- **Jonge starters:** die 21.000 euro, in één keer, niet gespreid over 20 jaar, maakt het verschil bij jongeren in het begin van hun carrière om hen te overhalen voor een woningaankoop in Brussel.
- Het abattement geeft ook een financieel duwtje wat de notariskosten betreft: voor dit bedrag kan je immers geen lening afsluiten.

Ons regeerakkoord wil in eerste instantie die impuls versterken. Het abattement van 175.000 euro naar 220.000 euro verhogen zou aansluiten bij reële prijzen. Er is uiteraard de budgettaire realiteit. Ik kom er dadelijk op terug.

Ik denk dat Vlaanderen en Wallonië op termijn zullen beseffen dat ze die woonfiscaliteit, bijvoorbeeld de compensatie van de woonbonus, best ook aanwenden als een impuls voor stedelijke en ecologische doeleinden. Beide gaan hand in hand.

De stad is ons laboratorium.

Ik ga hier niet de hele beleidsverklaring punt per punt doorlichten. Ik ga me beperken tot Mobiliteit en Huisvesting. Beide thema's met een enorme stedelijke en ecologische uitdaging. Collega Zamouri zal dit doortrekken naar Economie, Werk en Gezondheidszorg.

We bouwen de metro. De investeringen worden voorzien als strategische investeringen. En dus buiten de begrotingsdoelstellingen.

De consensus groeit rond de noodzaak aan soepelere begrotingsnormen als het over investeringen gaat. Terecht. We moeten er wel uiterst streng over waken dat het om investeringen gaat. Investeren in de stedelijke levenskwaliteit, onderwijs, economische infrastructuur en het klimaat. Tekorten om courant beleid te voeren, kunnen uiteraard niet.

De besparingsinspanning op de verschillende departementen is dan ook een gezonde oefening om nieuwe beleidsmarges te creëren. Dit is niet altijd even makkelijk. Er is politieke moed voor nodig. Het siert deze nieuwe ploeg dat deze eerste oefening, deze eerste horde, onder een krappe deadline werd genomen.

We gaan dus door op ons Brussels elan: **een jaarlijks structureel begrotingsevenwicht**. Of zoals de minister-president het zei: een goed budgettair beleid is een traditie.

Ik weet dat onze fractie het elk jaar herhaalt, maar we hebben dan ook al jaren de minister van begroting...

“Het begrotingsevenwicht is geen sexy thema, electoraal weinig wervend, maar toch essentieel. We passen goed op de centen, op het evenwicht. We laten onze tandafdruk achter in elke cent die we uitgeven”.

Terug naar mobiliteit. We investeren in de metro. Dit is één belangrijk onderdeel van een globale kijk op stedelijke mobiliteit. Ook hier is de stad ons laboratorium.

De hele kijk op mobiliteit is aan het verschuiven:

- door de impact van nieuwe technologieën
- door een nieuwe kijk op de economie.

‘Mobility as a Service’ (MaaS) is het nieuwe buzzwoord. ‘Seamless mobility’, een naadloze mobiliteit, is al in opmars. Dit is mobiliteit die alles in mekaar naadloos laat overgaan:

- de reeds bestaande modi,
- de nieuwe technologieën in ontwikkeling
- én deze die nog moeten bedacht moeten worden.

De grenzen tussen privaat en publiek vervoer, tussen individueel en collectief vervoer vervagen. Good Move is een stap in dit stedelijk experiment, maar we moeten ook al verder durven denken.

Op het vlak van privaat betaald vervoer (de taxi's dus) is de verklaring nog wat defensief. Ook het klassiek concept van een taxi staat onder druk, als ik mij een kritische noot mag veroorloven, of we het nu oké vinden of niet. Ook hier moet de discussie vertrekken vanuit de dienstverlening aan de mensen. Het vervoer voor personen met een beperking vanuit de taxisector is niet optimaal in vergelijking met andere grote steden. De online dienstverlening evenmin. Maar er wordt een denkoefening ten gronde aangekondigd. Dat is goed.

Een ander terrein waar er heel wat in beweging is, is huisvesting.

Het is een sociale uitdaging: de wachtlijsten, de demografische boom, de stijging van de huurprijzen.

- Het is een budgettaire uitdaging. Ons Brussels fiscaal draagvlak is afhankelijk van het aantal belastingbetalers die in Brussel wonen of komen wonen.
- Het is een ecologische uitdaging. Nog meer dan de wagens zijn het de huizen die CO2 uitstoten. 39% van de Brusselse uitstoot.

Ook hier heb ik ambitieuze plannen gehoord, maar ook redelijke plannen. De 15.000 woningen uit het regeerakkoord zijn een doel. De middelen zijn divers, het belangrijkste is een oplossing te bieden voor de duizenden gezinnen die wachten op een woning.

We gaan bouwen en renoveren. We laten bouwen ook via 'acquisition directe' op de privémarkt. Voor koop- en huurwoningen. We tellen ook de leningen van het Woningfonds mee voor eigendomsverwerving, waarvan meer dan 80% in aanmerking komt voor een sociale woning. Dus eigendomsverwerving, ook voor lage inkomens.

We werken verder aan het systeem van huurcheques op de privémarkt, binnen een strikt en controleerbaar budgettair kader, en aan een nieuw en gerenoveerd aanbod via de sociale verhuurkantoren, die inderdaad een belangrijke schakel in het beleid zijn.

Bovenop de bouw van middenklasse koopwoningen in volle eigendom, lopen er experimenten met erfpacht. De stad is ook een laboratorium voor nieuwe woonvormen en woontrends. Ik verwijs ook graag naar de passiefnorm en het ondersteunen van duurzaam bouwen en renoveren in Brussel via ecobuild.brussels.

Over de impact van de Brusselse woonfiscaliteit heb ik het al gehad. De beste en slimste van het land volgens academici zoals Michel Maus van de VUB en Marc Bourgeois van de ULB en de Universiteit van Luik.

Mijn collega Khadija zal het morgen nog verder hebben over hoe we ook op het vlak van economische transitie, werk en opleiding het voortouw kunnen nemen in onze stad. Ook op het vlak van culturele samenwerking, onderwijs en gezondheidszorg.

Ik had het zelf ook graag nog over veiligheid. Als gewest hebben we eindelijk instrumenten om een eigen veiligheidsbeleid te voeren. Met Brusafe maken we van meer veiligheid, meer respect en meer preventie én controle, ook een bron van rechtstreekse en onrechtstreekse tewerkstelling. We maken werk van jobs, maar ook vooral van scholing en opleiding in de veiligheidsberoepen.

Ik wil afsluiten met nog één domein waar we in Brussel een streepje voor hebben. Waar we trendsetter kunnen en zullen zijn. U heeft het maar terloops aangehaald in uw verklaring. De meertaligheid.

U heeft het wel veelvuldig over de samenwerking tussen de gemeenschappen gehad in Brussel. Die trend is onomkeerbaar. De VGC wordt vandaag al meer gefinancierd vanuit het

Brussels Gewest dan vanuit de Vlaamse gemeenschap. Dat is een trend. Samenwerking zal enkel toenemen en dat is goed voor de stad en haar burgers.

Wat meertaligheid betreft:

- We hebben in Brussel de infrastructuur (twee gemeenschappen, onderwijsinstellingen, hogescholen, universiteiten), en er is de aanwezigheid van de Europese en internationale instellingen.
- We hebben het menselijk kapitaal, een uitzonderlijk veeltalige en cultureel diverse bevolking.

We hebben dus alles in huis om van onze meertaligheid en diversiteit een troef te maken voor Brussel en het land. Niet alleen een economische troef, maar ook een emancipatorische factor voor duizenden Brusselaars.

Gelukkig is het een beleidsambitie geworden van deze regering. We hebben zelfs een bevoegd minister voor Meertaligheid. Er is geen draaiboek over *“Hoe voer je een beleid rond meertaligheid?”*. We gaan het ‘on the job’ uitwerken.

Om af te ronden: onze fractie is enthousiast. We zullen, zoals jullie dat van ons verwachten, altijd goed op de centen letten. Maar we zijn ervan overtuigd dat Brussel als stadsgewest net dat streepje voor heeft op andere gewesten om zich snel aan te passen aan nieuwe trends.

Zoals dat gaat bij een beleid dat zich niet laat leiden door ideologische tegenstellingen, maar door praktische toepassingen op het terrein geldt vooral het volgende:

De taart mag er dan nog zo goed uitzien, ze moet vooral lekker smaken.

En vermits we het toch over meertaligheid hadden...

the proof of the pudding is in the eating
c’est au fruit qu’on juge l’arbre

Carla DEJONGHE

Fractievoorzitter Open Vld